

010922-2

Karteziáni považovali jednotlivé myšlenky - a také jednotlivé pojmy - za izolované (nejen izolovatelné). To je třeba považovat za chybu, ale zároveň je nutno také respektovat skutečnost, že do jisté míry taková izolovatelnost možná je a že někdy dokonce odhlédnutí od širších kontextů může být užitečné, ba snad i nezbytné. Co z toho vyplývá? Pojmové myšlení je vskutku od samého počátku založeno na metodě přesného pojmového vymezení toho, co je myšleno (cogitatum). A co je to ono „myšlené“? V nejstarší tradici se považovalo to, co je možno naprosto přesně myslet, za zcela skutečné; proto mohlo být ono „přesně myšlené“ ostře postaveno proti tomu, co nám dávají naše smysly. Tento předsudek, založený na tom, že dosud nebylo provedeno rozlišení mezi dvojím „myšleným“, totiž mezi reálným a intencionálním „předmětem“, zatížil potom evropské myšlení na víc než dvě tisíciletí, i když byl někdy reinterpretován sofistikovanějším způsobem. ém

(Písek, 010922-2.)